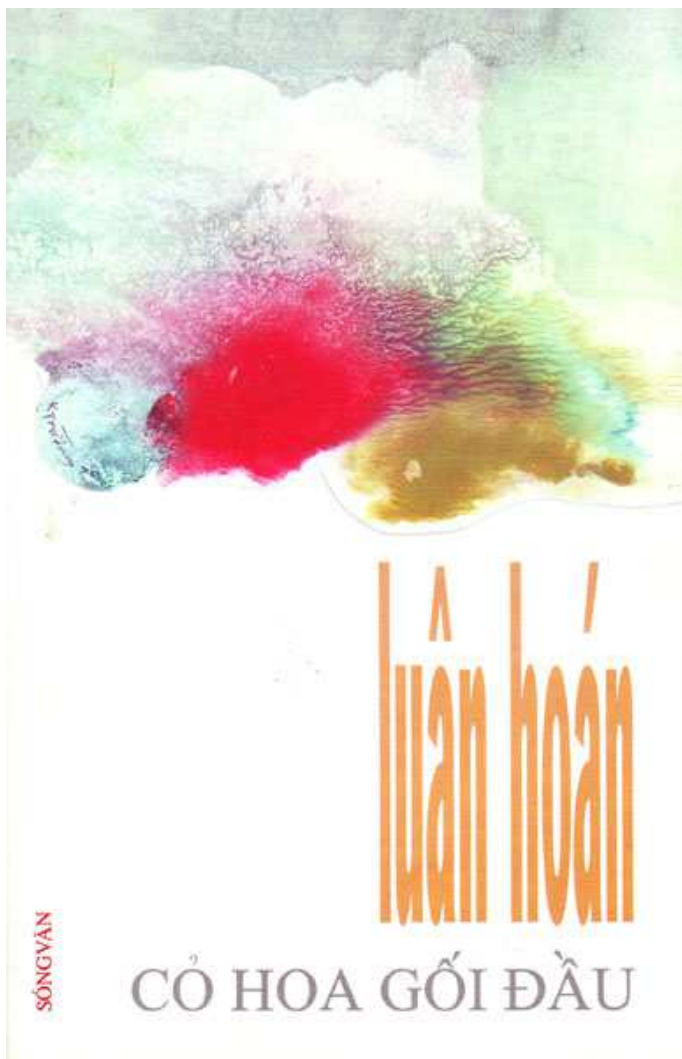

CỎ HOA GỐI ĐẦU

thơ Luân Hoán

do cơ sở Sóng Văn

ấn hành, lần thứ nhất tháng 9 năm 1997

Sóng Văn

P.O Box 832464

Miami, Florida 33283 USA - tel:305-273.4246

bìa: Khánh Trường

phụ bản thơ: Song Thao, Hồ Đình Nghiêm, Châu Văn
Tùng.

#

CÔI THƠ LUÂN HOÁN

(vào tập)

Nguyễn Sao Mai

@

Có lẽ, từ cái chỗ đã đến được và không còn phải đi đâu, nhà thơ, trong cõi của riêng mình, tự tại, thông dong, hạnh phúc với đầy đủ cảm nhận của một người đang thực sống, nắm bắt đời sống bằng những chứng nghiệm rất riêng. Với Luân Hoán, cái chứng nghiệm rất riêng đó, nhiều nhất ở trong tình.

Tình yêu, thật ra đã bằng bạc trong hầu hết 16 tập thơ in riêng cũng như chung của ông trước và sau năm 1975, trong nước cũng như ở hải ngoại, nhưng đến Cỏ Hoa Gối Đầu, mê tình đã trở thành nỗi mê đời, trong đó, sống là nghe được từng hơi thở của nhịp sống, từng hơi thở của xương da, ngay trong những bất trắc, đa dạng của cuộc đời có, không, sắp, ngửa. Nhà thơ sống với nó, trong từng mỗi giây phút, những kinh nghiệm sờ mó được. Những kinh nghiệm đó không phải chỉ là bóng dáng của thực tại :cõi miên viễn, cõi vô cùng, cõi mộng lung vv... mà chính là thực tại. Cõi thơ Luân Hoán.

Trong cõi thơ đó, bởi vậy, không có những nghi vấn, những dò tìm, Khi đã đến được với nó thì còn gì để phải thao thức kiếm tìm ? Còn gì để phải thấp đuốc viễn vông chạy đuổi ? Cũng vậy trong cách sử dụng thơ vần của Luân Hoán. Giữa cơn sốt đang trăn trở của những tìm tòi và khám phá mới về cách diễn đạt trong sinh hoạt thi ca, Luân Hoán vẫn, bằng những cách thể bình thường nhất, thơ vần. Có lẽ, gắn bó với thơ vần, đối với LH cũng không phải là điều quan trọng. Quen vẽ bằng cọ, thì cứ vẽ bằng cọ, thể thôi. Và cũng chính điều không coi là quan trọng này sẽ xóa bỏ biên giới giữa thơ và người làm thơ. Chỉ còn lại Luân Hoán thơ. Thơ Luân Hoán.

Cỏ Hoa Gối Đầu hầu hết là những bài thơ tình với bóng dáng của tình thường. Đó là nỗi mê đời . Đó là ở

trong đời. Là chứng nghiệm thực tại. Thực tại chính là
tim rung và máu chuyển, là nhựa trong cây, là tình
trên lá, nhà thơ cần gì phải chống gậy thiền tăng tìm
lật nghiêng sông núi ?

Nguyễn Sao Mai

**ghi chú: tập thơ này khi ấn hành tại Hoa Kỳ, tác
giả không kịp xem lại bản thảo, nên có nhiều bài bị
thiếu đầu hụt đuôi, ngay từ bài thứ nhất. Bản đánh
máy này chính xác.**

HOA

Em là Hoa

Thơ là Hoa

và tôi,

có thể... vũng là...

biết đâu...

một chùm sống bám lẫn nhau

ngày xưa

hiện tại

mai sau vẫn là

Thơ là Hoa

Em là Hoa

và tôi

có thể... đều là

phù du

phù du lộng lẫy phù du ./

VIẾT

vẽ tâm

vẽ dạng

vẽ đời

từ sinh đến diệt

treo chơi

mấy ngày ?

móc tôi lên nhánh chữ này

một giây cũng quý

nửa giây cũng mừng

đu đưa
giữa cõi vô cùng ./

CHÂN TƯỞNG

hít thở cùng tình yêu
nhờn nơ cùng tình dục
một mai thân rã mục
làm đất mọc cỏ xanh
cuộc tôi sống long lanh
một hành tinh không tuổi ./

NGHIỆP , PHÚC

thiên đàng một cõi riêng em
thành tâm đắc đạo ưu tiên tôi thờ
động vàng tiềm ẩn mạch thơ
ngấm vào thân thể tôi chờ khai hoa

em còn cõi niết bàn riêng

mình tôi tốt phước được quyền nhớn nhor
ra vào kính cần làm thơ
sống vương giả bởi biết thờ phụng Em ./

TÔI NHÌN TÔI HÔM NAY

ngày xưa tôi giống như là...
bây chừ tôi giống như là ngày xưa
mới nhìn đã thấy khó ư
nhìn lâu càng thấy khó ư hơn nhiều ./

GIÁ TRỊ

thân còm cõi như que hương
là còn coi bộ dễ thương cuối cùng
khi vui, nổi lửa vầy vùng
khi buồn, lửa nổi bập bùng khơi khơi
tôi còn chút giá trị tôi
cũng nhờ cái lõi hương cùi vẫn thơm ./

SÓNG

ở đây, buổi sáng trời mưa
buổi chiều trời nắng, buổi trưa trời mù
không tu mà cũng chẳng tù
nằm trong mớ chữ rối mù, sông chẳng ? ./

MƠ

đêm nào tôi cũng nằm mơ
không mơ, chắc chắn xác xơ, bất thường
mơ em nằm ngủ ở truồng
hai bàn chân nhốt phần hương mượt mà
còn tôi, ngồi ngắm cuốn hoa
chờ trăng mọc trải thơ ra gối đầu ...
mơ hoài, giảng dị, thể thôi
cảm ơn thi vị cuộc đời trong veo ./

ĐỜI THƠM TIẾNG HÁT TRÂM HƯƠNG

1.

ngã lưng dựa đọt nắng chiều
nghe trong bụi gió hương kiều về chung
Diễm tình mấy nụ hồng nhung
Liên hoa mấy đóa thở chung một trời
vu vơ nhớ, hát cầm hơi
vẳng trong mạch gió chơi vơi giọng nồng
bức lòng, tôi vãi thình không
ngậm nghe thanh khúc phiêu bồng uyên nguyên
mai sau thành gã thánh hiền
hắn nhờ giọng hát em liền cánh bay

2.

môi hương em nở dịu dàng
máu theo lưỡi cuốn lòng tràn âm thơm
hồn đời va tảng cô đơn
vỡ bao la nhịp van lơn, vỗ về
tôi ngồi ké một góc mê
trái tim em cũng đi về thế gian
hồn xanh tan ngọt giọt đàn
Khánh thành từng ngọn sông vàng trở hoa
Hà hơi theo giọng em ca
tôi nghe thương nhớ như là đang yêu

3.

Khánh tận chưa những buồn đau ?
Ly hương, đoạn cuối giọng sầu chẳng em ?
đôi chân đất lạc bậc thềm
vẫn vươn dáng trúc lên đênh tiếng đời
ai pha vào giọng tuyệt vời
lãng du khói thuốc, tơ trời trầm hương

đẻ nghìn năm vẫn dị thường
mê em, có lẽ, mê luôn cả đời
yêu em ? có dip, hạ hồi
tình thơ tích lũy từ thời thanh xuân

4.

hình như tôi vẫn thất tình
ngày ngày đôi lúc thình lình nhớ nhung
chân đi, buồn bước theo cùng
năm nghe em hát, lạ lùng, khỏe ra
Lưu âm như cánh môi hoa
Hồng từng vương thịn chan hòa khói sương
trái tim, hạt bụi, vô thường
uống đầy tiếng hát biết buồn biết vui
cảm ơn, giọng úng ngậm ngùi
đóa thơ tôi, tiếng khóc cười hóa thân

5.

nhẹ hơn khói, ngát hơn hương
thong dong chỉ thắm tở buồn bung hoa
thà hôn, nhón bắm lời ca
chợt nghe tim phổi trẻ ra bất ngờ
Ngọc tim tôi, một khối thơ
Lan tiên bén rễ quì chờ hương sương
nương giọng em, tôi về nguồn
nghe lòng sóng vỗ như tuồng yêu ai
em hay tiếng hát liêu trai
đỡ tôi qua ngọn đời dài chênh vênh ?

6

vút cao ngọn sóng nghìn trùng
chở yêu thương bón đời lừng hoan ca

đất trời xanh nổi thiết tha
hiền linh ngôn ngữ chan hòa cõi không
Quỳnh hương dâng nụ đêm nồng
Giao mây cho gió, giao lòng cho tim
tôi ngời, hồn mộng lim dim
chìm trong tiếng hát bình yên trẻ hoài
tưởng chừng chim hót trên vai
và trong lòng ngậm ô mai nhớ đời

7.

khai hoa từ giọng ca vàng
mắt cười, lưng trái nồng nàn ca dao
em nghiêng môi, thả tình vào
Ý người động nốt nhạc dào dạt mơ
Lan man lòng dặt giọt thơ
rong chơi trong cõi đời tơ tóc hồng
ôm giọng em, tôi quay vòng
theo mê khúc lót mềm lòng không gian
nhiều khi lẩn thẩn mơ màng
yêu em ? không hẳn, mê làn hơi tiên

Phụ bản Song Thao:

một chân chống chọi cuộc đời
còn chân nào giữ cái nôi thần thơ
cái tim, cái ruột lơ mơ
cái hồn nghe nặng ờ hờ cỏ hoa

Song Thao

chớm hạ 1997

QUA MÂY VƯỜN NAM TRÂN

1. Bùi Giáng

gạ trời in thơ, tặng chơi
vác Thúy kiều dạo giữa trời đông phương
nã, thân phơi phới vết thương
xương da bụi đóng mùi hương niết bàn
hai chân đi, đứng, mơ màng
con chim cu ngủ đàn hoàng thong dong
ấm Marilyn trong lòng
mưa nguồn Phùng Khánh nắng còn Kim Cương

#

2. Hà Nguyên Dũng

châu rìa trong góc chùa Ông
lười, không gõ mõ, lười, không nguyện cầu
cái tâm trôi giạt về đâu
để cho cái mộng lộn đầu lộn đuôi
ngắm quê tình, khoái rung đùi
thả thơ vãi những ngậm ngùi đi quanh
nửa đời trường mạn, thành danh
nhà thơ của những góc chanh, góc cà ?

#

3. Hà Nguyên Thạch

cho dù níu chặt chân cầu
hồn thanh xuân vẫn phai màu gió bay
phổ xưa nhưng nhức đầu giày
đi về lưng thững hồn đầy bóng hoa
tiếng thơ chải chuốt mượt mà
hồn phơi phơi lạnh nép tà áo thơm
vùi đời dưới gốc cô đơn
tĩnh cơn, hương rượu chập chờn hóa thơ

#

4. Hoàng Trúc Ly

đêm dài muôn thuở chênh vênh
nằm sấp, nằm ngửa cũng trên cái buồn
trái thơ lột chiếu thay giường
mà lẫn lộn với yêu thương cuộc đời
từng ngôn ngữ, từng làn hơi
tỏa ra hương khói tuyết vời tinh hoa
phận người ngã lẫn kiếp hoa
còn ngân mãi cái thiết tha nhói lòng

#

5. Hoàng Lộc

trái tim còn lại thả sông
cánh bèo xanh níu cánh lòng hoang trôi
tưởng đùa, lãng mạn chút chơi
hóa ra tha thiết nhúng đời vào thơ
chữ tình bén rễ chỗ mô

mà sinh nở nhánh hương vơ vẩn buồn
cho hoài, không hết yêu thương
nói chi bán sợi máu tuôn tuyệt vời

#

6. *Đynh Trâm Ca*

lang thang cùng khóm lục bình
vừa trôi vừa nở lặng thình giữa trời
bén tình qua những nguồn hơi
điệu ca như chiếc dầm rơi giữa lòng
sông quê sâu đục, vui trong ?
xếp thuyền thơ chở tang bồng đi quanh
thương thành tượng, nhớ hoá tranh
sáng mưa chiều nắng để dành chia nhau

#

7. *Nguyễn Nho Sa Mạc*

đến, đi, đơn giản, vội vàng
hai mươi năm, chắm xuống hàng, ngọn bông
La Qua, Vĩnh Điện nhói lòng
từng trang vàng lạnh lạc dòng chênh vênh
còn trong hạt cát, họ tên ?
hay tan trong cõi lãng quên muôn đời
chùng như đôi giọt ngậm ngùi
đứng trong hương khói ngậm cười thở ra

#

8. *Tạ Ký*

người đi, sầu ở lại đời
mang mang mây nước ngậm ngùi cỏ hoa
cái tâm là cõi người ta
không chúa, không phật, không ma, không người
và người không nhận chính người
chỉ nghe đời thoáng tiếng cười của hoa
rượu còn nhiều quá, kia mà
không say, để trái sầu già trong veo

#

9.Thái Tú Hạp

mê trăng, trái chiếu sân chùa
câu kinh, tiếng mõ, chuông lùa vào tâm
yêu thơ, yêu nguyệt, yêu cầm
yêu quanh bờ bụi, yêu ngâm, yêu sông
một đời góp nhặt trầm hương
thả ra cho gió thập phương thơm cùng
cái riêng trộn với cái chung
thèm về phố cũ, đâu lưng ngựa hồng ?

#

10.Thành Tôn

thấp tình soi mặt ai đây
hương lời thuyết giáo thoảng bay ngang trời
hai mươi năm trốn cuộc chơi
đành cho mái rạ bỏ rơi khói chiều ?
bao nhiêu tâm vọng chất chiu
nước chao đất úng, buồn thiu, chùng lòng ?

cuối đời lững thững lưu vong
chồi thơ lạ đất thông dong trở mình

#

11.Huy Tường

vào, ra hít ngọn khói trà
đứng, ngồi hít ngọn khói cà phê đen
quanh năm buồn riết, đăm quen
mặt trời, mặt ghế, mặt bằng hữu phơi
đôi khi chống nạng ngắm trời
thấy con cóc nhảy khơi khơi mà thèm
thân mai hạt đứng chênh vênh
may còn thơ nặng hai bên túi quần

#

12.Tường Linh

gối tay nằm đã nghìn khuya
vọng tình chiêm tự ngày chia biệt giòng
dường như chưa đủ long đong
bán thơ đong gạo, buồn đong mỗi ngày
đắng cay mà chẳng đắng cay
cái tâm như cánh chim bay ngang trời
chẳng cần tìm, cũng gặp thôi
nụ cười rớt, vỡ được đời quạnh hiu ?

#

13.Luân Hoán

và vì nuốt phải ca dao
làm thơ thành chuyện hít vào thở ra
vui, buồn, bụi dính ngoài da
yêu thương, giọt máu chánh tà trộn chung
thả về trời nụ tinh trùng
thên thang đời phủ mịt mùng cỏ hoa...
còn làm người, đã làm ma ?
không sao, miễn cứ tà tà làm thơ

ĐỌC THƠ

1.

đói tình, tìm **Du Tử Lê**
hỏi vay vài lượng lòng mê / yêu / người
trá thơ : chẻ / xắt / trộn / vùi
đủ xương / đủ máu / đủ đù / đủ môi
tình yêu / bói cá ngậm hơi
phóng tình níu bắt phận đời phần hoa
soi tình nhau / thấy quê nhà
vãi ra biển gió / thả tà áo bay
và ta / và đất / và ngày
về trong chỗ kín / em / đây ngọn thơ.

2.

vắt chân chữ ngũ, rung đùi
nhìn **Phan Ni Tấn** nói cười trong thơ
miếng yêu, miếng nhớ... vu vơ
miếng chờ, miếng mộng... xoa, sờ sau lưng
cõng nhau lên biển xuống rừng
vớt nhau lững thững giữa vùng thái dương
chuông tình treo ngọt phổ phường
phát phơ nhân dạng diễn tuồng lông bông
giọt thơ tràn vỡ mệnh mông
cái tâm chẳng rộng mà không có bờ.

3.

cả ngày nhớ **Ngô Tịnh Yên** ?
ồ không, chỉ nhớ cơn ghiền đó thôi
ghiền môi gói ở trong lời
nở ra sáu nụ vàng trời sáng trắng
ghiền hơi thở tựa chân răng
nở ra tám nụ trắng bằng mệnh mông
tình cong vút ngọn cầu vòng
đôi con mắt với tấm lòng có đuôi
đời đong mấy thúng buồn vui
đu lim dim gói lên đùi câu thơ

4.

ngắm trời, nhậu với **Ngũ Yên**
tiếng cười rít đậm chén triền miên thơ
có tinh quái, có hững hờ
có thông thái, có khù khờ, tài hoa
cái tình một cỗi bứng ra
chia nhau tia ngọn cho qua tháng ngày
quanh đi, quẩn lại, sa lầy
cõi em bờ bãi mỏng dày như nhau
cái buồn đánh bóng cái đau
cái thơ trong bụng, để lâu, không đành

5.

em đi ngang trước hiên nhà
tôi tìm diện kiến **Nguyễn Sa** đưa đường
lần tay trên những sợi hương
tôi vào giữa trái tim đương trở hồng
nghìn năm cỗi thánh thơm nồng
đắp thơ mọc lá, đắp lòng trở hoa
chữ tình thấm đỏ thịt da
ngôn từ lộng lẫy thiết tha ăm đời
trườn mình quẩn ngọt ngọn hơi
thở nhau bắt lửa, thở đời cháy nhau

6.

nhớ thời uống nắng, tắm sinh
chong đèn gặp **Nguyễn Mạnh Trinh**, ngậm ngùi
cõng trên lưng những nhịp cười
nghe chùng ướm sùng nấu người rung rung
trái tim, bia dựng bìa rừng
thanh xuân hiu hắt trong từng lóng thơ
cái gì trĩu nặng ba lô

hình như tình cuộn nhốt vào khói hương
sợi buồn nối với sợi thương
phát phơ chóng sủng bên đường ngắm mây

7.

tướng đầu giữa ruột mây chiều
giọng đồng giọng thổ dập dìu ghé thăm
hóa ra quanh chỗ ta nằm
Thúy Vinh đang cõng thơ lòng vòng bay
Vói lòng thay cái vói tay
đụng trâm gốc chữ vừa say vừa buồn
đơn thuần, chân chất, thân thương
đè ai ngã sấp như tuồng bạn tôi ?
quả nhiên, **Nguyễn Dũng Tiến**, ngồi
cùng đám bạn rượu bên trời rình thơ

8.

gãi đầu, đụng một tâm thơ
gối **Tô Thuỳ Yên** ngủ lơ mơ cả ngày
men gí lãng đãng thắm say
trí, tình quán quít đấng cay nồng nần
đời oằn trâm nhánh bi quan
trở ra thăm thẳm hoa vàng bao dung
từ tâm điếm nộ vô cùng
phát đi âm sắc trùng trùng mạch thơ
cúi đầu vấp một sợi tơ
nhận ra dòng máu hư vô tuyệt vời

9.

buồn đời thỉnh ý **Viên Linh**
Cúc hoa giả rượu, làm thỉnh nhớ mình

thấy ra bóng đứng với tình
nồng hương bụi nấp nhân sinh đi về
treo thơ lên ngọn bồ đề
thả tâm quán tưởng tình về cõi em
ngước nhìn nhật nguyệt bỗng bênh
cuộc người nhịp ngựa lên đênh trôi hoài
ai còn ? ai ở trong ai ?
về đâu ? kẻ ấy lạc loài thế gian

QUYẾT ĐỊNH

gân tơ lụa ửng vóc ngà
thời thanh xuân lộng lẫy hoa em bày
mê man gió vén, mộ đầy
dắt tôi bén gót, sa lầy manh tâm
nắng còn sững giữa hương trầm
tôi phàm phu khó cầm lòng xa hoa
bán thôi, cái khoảnh tim già
bán luôn cái luống thơ tà ma, theo
thơ tho mặt đắp cánh bèo

BẤT NGỜ

thấy em thay áo, tình cờ
lòng khi không mọc
bài thơ phiêu bồng

không tim,
không phổi bên trong
chỉ loi ngoi cái
                                nọc lòng thanh xuân
giữa sông trăng
                                bông lũng khùng
cắm sào đợi gió
                                nghìn trùng thổi qua
long lanh
                                rớt giọt sương già
thiên thai
địa phủ
trở hoa vô thường

HỎI

nhớ xưa hỏi mới lên mười
chiều chiều mưa tạt thêm,
                                mời tắm mưa
chạy ra ngõ rợp tàu dừa
vuốt đầu,
                                vuốt mặt,
                                thì vừa gặp em
tơ đã ướt chêm nhem
hai bàn tay
                                bụm
                                cái thêm tinh hoa

em lên sáu, bảy thôi mà
sao hai con mắt tôi đã xốn xang ?
mười năm sau,
trở về làng

mưa,
chiều,
tôi núp dưới hàng keo xanh

em không tắm nữa,
đã đành
cõi xưa,
nhìn trộm,
để dành cho ai ?

ĐI NGANG

em nằm
phơi rồn
với chân
chiều chờ dẫn trái
một sân nắng vàng
đúng vừa lúc
tôi về ngang
hai con mắt náu
hai bàn chân đi

đó em
tôi đã nghĩ gì
hình như trực trặc cái chi

trong lòng

nắng trời, ai bẽ cong cong
cái tâm bằng phẳng là không phải người

tại sao tôi phải hồ người ?
câu thơ chọt mọc

từ đùi nắng thom

em nằm,
hương tỏa,
hoa đơm

tôi thu nhận lực viếng thăm ngọn ngành
mượn thơ thừa gửi loanh quanh
vẫn tôi

giấu vụng cái manh tâm mình

BÊN HỒ NƯỚC Ở COMPLEX DES JARDINS MONTRÉAL

xã quần, em thả gót hồng
nghịch cho nước chảy lòng vòng quanh chân
lòng tôi trong nước,

bần thần

mon men

tìm lỗ chân lông bám vào

búp da trắng,
búp thịt đào

mở bung trăm triệu tiếng chào mời nhau

tôi ngồi ké ở phía sau

câu thơ lấp ló
mà hầu hạ em

trái chân thon ngọt duỗi lên

búp đùi thánh thiện nghiêng nghiêng trái dài

tôi chừ

chắc chẳng giống ai
giống Trư Bát Giới,
đứng ngoài búp sen

BÃI TẮM WIDWOOD HOA KỲ

em nằm đắp nắng bãi chiều

cồn hoa

che ngọn thủy triều
trắng phau

tôi ngồi vốc cát xây lâu

hóa thân

thả triệu con tàu viễn mơ

ngựa em đè phải câu thơ

còn nằm trong trái tim khờ dại tôi

liếc chùng mông cát, gặp trời

liếc chùng sóng tóc, gặp lời gió thơm
thốt nhiên, em đôi thế nằm
chân sen duỗi, mở,
cõi trầm nghiêng mây

mặt trời lơ lảo, thơ ngây
tim tôi dị ứng, chân tay mơ hồ

linh thiêng như lúc làm thơ
tôi ngồi lặng trước bài thơ vô cùng

CHỢ HOA NGUYỄN HUỆ SÀI GÒN

thịt da bóc mỏng áo ra
chói chang em dạo giữa hoa và người
nắng đè lên hột nốt ruồi
gió chui vào giữa nụ cười trở thơm

tôi cầm một nhánh mẫu đơn
gạ em đôi nỗi cô đơn đã già
em trầm trồ, em xuýt xoa
vệt son môi ứa lời hoa hữu tình

cảm ơn trời đất hiển linh
cho tôi đôi phút lặng thình mĩnh cười
dáng hoa lẫn giữa dáng người
gặp em, tôi lạc tôi từ hôm nay

SEN HỒ TỊNH TÂM HUẾ

giả ðò mê ngắm hồ sen
nhìn em vấn tóc, dòng trắng ùa vào
gáy em ngọt lim chát thơ
không hương không nhạc ngắm ðờ ðẫn tôi
hớ hênh lệch vạc áo ngồi
hớ hênh lai ống quần mời phân tâm

hồ sen, ðêm vắng rộng ðàn
rửa răng trời ðất có phần hẹp hơn
kệ tôi, mắt ðứng lạc thần
mắc chi em háy, vớt lòng tôi theo
trái tim ngộ ðộc hiểm nghèo
bởi ðôi mắt Huế leo trèo cây thơ

lâu nay mới chỉ đại khờ
yêu em mới thật ðạt ðờ ðể thương
sen tỏa hương, em ngát hương
biến tôi thành gã tâm thường làm thơ
dù em chưa có bao giờ...

CHỜ

phủ sơ lớp bụi hiên người
lót thêm tảng nắng chiều
ngồi

ngóng em
bên đường, lá lật gió lên
cỏ hoa mấy đóa chênh vênh ngó trời
lả loi mấy nụ
ngắm tôi
che tay ngáp vật
nghe môi mắt buồn

em

trong da thịt,
tủy xương

vẫn ghiền mãi thú đứng đường đợi em

NHÌN

ở không, dựa cửa ngó ra
thấy em đi đánh đòng-xa giữa chiều
cánh phải đầy nắng dập dìu
cánh trái lùa gió phiêu diêu bênh bồng

gót chân, sợi bụi phải lòng
vươn mình, gió thổi lai quần tròn vo
ngọn cỏ đang lúc buồn xo
bỗng rung rinh hát nhỏ to bất ngờ

đôi ba con kiến dật dờ
lạc bạn ngấm nghĩ như chờ đợi ai

ngo ngoe tầng số ngắn, dài
hương gì bay lạc phủ ngoài ngọn râu
khi không, tôi chột nhưc đầu
hóa ra choáng váng vì màu áo em

THƠ TẶNG ÔNG CHÂU, BẠN TÔI

xưa ông ngụ đất Quảng nam
phù trầm sương khói hai bàn chân ma
chừ ông ở Canada
phát phơ bụi nám màu da phai dần

nếu như ông chưa di dân
không chừng có được mộ phần đã lâu
khỏi cần vừa sống vừa đau
tội hai lá phổi thay nhau than phiền

trái tim bồ tát vẫn ghiền
hương hoa thí chủ thuyền quyên bốn mùa
cái khôn, ông chẳng có thừa
cái ngu, ông có thua ai bao giờ

thức làm thơ, ngủ làm thơ
mỗi vuông da thịt mỗi xơ xác đời
ham đi, ham mộng, ham chơi
ông xưa nay vốn thành thơ hơn người

ngắm ông, tôi chột thấy tôi
thì ra nhân dạng muối ruồi giống nhau

chúng ta đi bằng cái đầu
nói bằng cái nhớ, cái sầu trong veo

hồn ông được đóng đinh treo ?
hắn tôi có được chút leo lét nồng ?

NGÀY VU QUI CỦA CHUỘT

cho con Lê Ngọc Thạch Bích

hạ vàng chuột biếc sang sông
tha luôn đi chút hương lòng ba mẹ
mắt xanh chao cánh lọng che
bày phơi phơi sợi cười se sẻ buồn

ngày đi chậm chậm, dễ thương
trái tim cây cỏ bên đường trẻ ra
mây vàng trái khúc hoan ca
đời bình yên đẹp trong tà áo bay

hương ngày nắm bú ngón tay
hương thời ôm cặp hồn đầy thanh thư
vẫn còn thơm phức, hình như
tình yêu kết nụ khởi từ nguyên lai

gắng nghe, con chuột bảy hai
lát sâm hạnh phúc lai rai ngậm đều

sang trang nhé, đời trong veo
bởi ba mẹ vẫn ngóng theo bên lòng
hạ vàng, chuột biếc sang sông

THÀNH HÔN

1.

gót hồng em chẳng bọc hoa
nhưng qua mỗi bước bao la hương nồng

**tôi từ một con số không
có em, thành lão phú ông nhất đời**

mắt em xanh, rộng thua trời
mà chôn tôi khuất một đời đào hoa

**tôi từ một tên tinh ma
có em, thoát xác hóa ra ông từ**

thân em vàng, chẳng nhả tơ
mà muôn ngàn triệu tình thơ trói đời

tôi vừa hành lễ lên ngôi
là vừa ra khỏi cõi đời tự do

2.

cổ tình không dám mỉm cười
sợ bay lạc bớt niềm vui trong lòng
nhẹ tay giữ vệt son hồng
mỗi lần hôn có hao mòn cánh môi ?

tay nâng hoa, tay vịn người
em đi, em đứng, em cười vu vơ
vừa run vừa dị, nôn nao
rồi đây chẳng biết ra sao làm bà...

tay vịn người, tay nâng hoa
em thành danh phận nghĩa là lớn khôn

TRẢ LỜI TẠP CHÍ KHỞI HÀNH CỦA NHÀ THƠ VIÊN LINH

1. TA LÀ AI GIỮA MÙA THAY ĐỔI ẤY ?
(THẾ LỮ)

là ai ? ta thật là ai ?
cũng là người ? chẳng khác ai, ngoại trừ
tâm hoa, trí sóng: phù hư
phơi đời hóng bụi nghìn thu đóng vào
ngồi, nằm, đi, đứng : chiêm bao
thở ra hương núi, hít vào hương sông
cõng trên lưng ngọn gió lồng
đạp mây đen kết hoa vòng tình em

2. SAO ĐẾN BÂY GIỜ RÁCH TẢ TÔI ?
(Tản Đà)

bây giờ trời đất chênh vênh
nhá nhem thân thể, lem nhem tên người
phận tôi, nhận lỗi phần tôi
soi gương rỗ mặt, khóc cười đủ đôi
đổ thừa chi, tội ông trời

ngàn thu sử lịm trầm vô xác buồn
tả toi hồn rách mùi hương
sá chi linh thể giọt sương bênh bồng

3. PHÂM ĐỀ, XIN MỘT VÀI LỜI THÊM HOA
(Nguyễn Du)

**có không mặc kệ có không
phận, quyền, sơn thạch, phù vân, cũng là...
sầu lòng, lốt lại chiếu hoa
mời quanh thiên hạ, mời ta uống vùi
làm, ma, làm thánh, làm người
hình như cũng biết ngậm ngùi như nhau
thế thời thế, chẳng đến đâu
soi thời gian thấy tâm nhau, tuyệt vời
lòng vòng nước chảy mây trôi
ta đi, ta đứng, ta ngồi trong ta
yêu em mới thật gọi là
sống trong cái sống đậm đà sắc hương**

**BÀI MỪNG NGUYỄN ĐÔNG NGẠC
THUẬM BUỒM XUÔI GIÓ**

thành thoi đánh một giắc tròn
mặc thân nhão nát mặc hồn loãng ra
để gì làm được

con ma

mà thu lễ vật

người ta cúng mình

sợ hương,
sợ khói,
sợ tình
cũng bay vô nghĩa miếu đình cho vui

đi trốn tru một kiếp người
không gây ân oán,
không thù hận ai
kể như đáng mặt
nhân tài
lòng trong như gió thoảng ngoài thiên thu
mai sau,
rủi,
lại làm người

vẫn xin tiếp tục nói cười hồn nhiên
sống thanh nhàn,
chết bình yên
bạn tôi,
coi bộ thành tiên không chùng !

HAI ĐOẠN LỤC BÁT CHO CHÂU VĂN TÙNG

1.

(trả lời sao chưa về thăm nhà)

tôi đi từ chỗ sẽ về
tôi về lại chỗ chưa hề xa đi
đi, về cũng có đôi khi
bình thân một chỗ, đã đi, đã về

tôi đi từ chỗ sẽ về
tôi về lại chỗ chẳng hề xa chi
nghĩa là tôi mãi miết đi
tôi đi mãi miết chưa khi mô về

có đi mà chẳng có về
hay là coi bộ chưa hề ra đi
chỗ về cùng với chỗ đi
nằm trong tâm thất máu đi máu về

tôi đi cùng với tôi về
luôn luôn cùng lúc chưa hề phân ly

2.
(giới thiệu với bạn đời 888 Montréal)

đôi cao, cỏ tía gọn gàng
con chim mở mắt làng quàng muốn bay
đầu trần trụi, đứng, loay hoay
mùi hương phấn cỏ ứa đầy môi hoa
nguyệt đong đưa ánh nhật nhòa
rừng trầm bổng nổi điệu ca huê tình

ta ngồi giữa cõi u minh
rượu thay thơ, tự đãi mình, cầm châm
thèm đi khắp cõi phong trần

thánh thi chạm mặt, quá gần mà xa
ta, hình tượng Phật, tâm ma
nghĩa là ta vẫn là ta muôn đời
lặng yên ngắm núi, ngắm đời
mừng da thịt mãi sống đời thanh xuân

phụ bản Hồ Đình Nghiêm:

ngày đứng gió
cởi áo ngồi bất động
đêm thoát y
nóng một giấc mộng dè
chim khản tiếng
ngủ không yên lòng hẹp
vỡ câu thơ
dâng mê muội cho đời.

Hồ Đình Nghiêm
gửi thi sĩ đại ca luân hoán

CỐI BÉN TÌNH THƠ

người tôi yêu, ở Lầu đen
cây cao lá rậm ánh trăng khó vào
trèo rào, tôi lén dán thơ
mạch tình dẫn những đường thơ đi về

người tôi yêu, ở Thanh Khê
quanh năm cát đóng quân che hải triều
buộc thơ, tôi thả thay điều
sáng khoe khoang gió xắm chiều về không

người tôi yêu, ở Cầu Vòng
hương luồn hẻm cỏ những vòng thanh xuân
nhiều khi gió lạc dấu lưng
treo thơ tôi ngóng ở từng ngã ba

người tôi yêu, ở Tam Tòa
con đường, bụi, tóc đuôi gà bay chung
mắt thơ khuyến khích, nhắc chùng
mê, xin tự tiện, nhưng...đừng ghé vô

người tôi yêu, ở Thanh Bồ
tiếng cười đọng góc nhà thờ nuôi mây

ngày ngày tôi đợi gió bay
thở ra một ngậm thơ đầy mái hiên

người tôi yêu, ở Nại Hiên
vòng đồng đóng chốt hữu biên canh chùng
giả đồ giày vương lai quần
thò tay tôi lượm thơ từng búp xanh

người tôi yêu, ở Thuận Thành
mấy đường sắt rỉ cỏ xanh mòn dần
bóng tôi cùng nắng lặn quần
động thành vết sẹo trong ngần nhớ nhung

người tôi yêu, ở tứ tung
Phước Ninh, Thạch Gián, Khuê Trung Thanh Hà
Hải Châu An Hải Xuân Hòa...
vun vun mấy cõi đất tà ma chôn
hạt tình bén giữa môi son
nở tôi, tôi nở những con thơ tình

người yêu tôi, những con tinh
ngo ngoe sống thật hiền linh muôn đời
người tôi yêu, ở mọi nơi
nhưng chưa có được một người yêu tôi

THƠ ĐƯA ĐÁM
NHỮNG BẠN VÀNG CÒN SỐNG

1.

vậy là, bạn chết, khỏe re
hai bàn tay duỗi so le bên sườn
vái miệng rộng, cái cằm vuông
vẫn nằm dưới mũi bình thường, bên môi
và con chim rất ham chơi
hình như vẫn rất thanh thoi, mơ màng
lỗ chân lông ứa nhẹ nhàng
chất thơ sáng khoángang tàng khơi khơi
*"thà tôi vọc cái của tôi
còn hơn vọc nước đục rồi thả câu"* (Lê Vĩnh Thọ)

bạn nằm chết, bẹp chòm râu
sợi đen, sợi bạc múi nhau ngậm ngùi
chỉ hai con mắt hơi lười
lơ mơ rình rập đời xuôi ngược hoài
có hay tôi khẻ lác vai
rưới thơ thay rượu tiễn tài hoa đi
bạn nằm chết đẹp như khi
bắt đầu được lá đa lì xì hoa
mấy mươi năm lộng lẫy qua
làm thầy làm thợ làm cha làm tù
từ nhân cách đến con cu
chợt chìm chợt nổi trong mu cuộc đời
kể ra cũng sướng quá rồi
"động cơ dầu tắt, tiếng cười còn vang" (Lê Vĩnh Thọ)

2.

bạn không mắc bệnh ung thư
cũng không thuộc dạng ruột dư đái đường
chỉ vương cái chứng dị thường
lục phủ ngũ tạng yêu thương xuề xòa
nguồn hương, khe suối, mạch hoa
cây thơ cất rượu tà tà rong chơi
chẳng ngại ma, ngán chi người
đời khen cũng khoái, đời cười cũng vui
gia tài dòm tới, ngó lui
lơ thơ vài nhóm ngậm ngùi lao đao
*"đời buồn có rượu ta dô
thành sâu cao ngất ta xô ngã nhào"* (Khánh Trường)

sống, không làm nụ ca dao
chết, không lẽ biến làm sao trên trời
bạn nằm chết, tuyệt lắm rồi
cội tình lơ lửng mộ đời góc riêng
hình như gân cốt con ghiền
(cắt máu thành sắc màu liền thịt da)
vẫn còn phung phí xa hoa
thêm duyên cho thánh chữ ra cõi đời
sống là tỉnh táo biết chơi
chết là sống, khác chút thôi, bạn hiền
xác về âm phủ đương nhiên
"nhẹ tênh hồn phách qua miền chân như" (Khánh Trường)

MỘT THỜI ẤU THƠ

1.

nằm sấp trong miếu thổ thần
tập đồ, tập đọc tê rần chân tay
chợt nhờ có tiếng "tàu bay"
ném mình qua cửa, vấp ngay đôi tầm
hình như từ đó trong lòng
có gì, không hiểu, cứ tròng trành khi...

2.

quế, chè, tiêu, mít... chen chân
đứng trên chỏm đất trơ gân máu còi
đội nắng rừng, mót mọt khoai
gặp chi những ngón tay dài tròn vo
thế là biết thói giả đò
biết rình rập, biết thập thò linh tinh

3.

lang thang tìm bắt chuồn chuồn
gặp em mót củi bên đường, ngó lơ
mười năm sau có bài thơ
chạy nhật trình đợi vu vơ nửa đời

4.

lén rút một cái vạt giường
bứt dây chuỗi cột con trùn, ngồi câu
tảng chiều vàng ửng lưng trâu

chở đôi mắt ướt lâu lâu ngó chừng
con gà nhột sau lưng
trên tai, trên má nóng bừng lạ chưa

5.

thu mình trốn sát chuồng heo
vàng trắng mười tám trong veo sau hè
kia em, không núp bờ tre ?
âm thầm dội gáo nước nghe thơm lừng
oan tôi, ở thế lỡ chừng
sững đờ, mặc kệ đôi chân trời trông.

6.

mẹ sai xin lửa nấu cơm
mang đèn chui lạc chái rơm, giật mình
dụi hai con mắt, làm tỉnh
ngẩng đầu vọng núp cau xinh như hồng
lên rừng xuống biển long đong
vẫn còn tỉnh thoảng nhớ lòng đang run ./

TỪ 1992 VỀ SAU

nằm ngồi đi đứng loanh quanh
không qua khỏi được cái mong manh buồn
ngó chân tay, ngó vách tường

ngó đôi dép, ngó mùi hương áo quần
ngó trần nhà, ngó lung tung
mắt hoa đầu nặng lòng bùng lỗ tai

tội nghiệp cho tiếng thở dài
cũng chui không lọt ra ngoài vòng vây
cái gì giam giữ ta đây
nhớ thương thương nhớ loay hoay một mình

đi làm thình, đứng làm thình
nhìn lui, ngó tới, ta rình rập ta
cái thân đã kể như là
cái hồn coi bộ như là cái thân

không thừa đôi chút phong trần
cũng dư chút ít nợ nần tàn phai
vì ai ? đâu có vì ai
ta vì ta, thích sống hoài, vô phương

nằm trên giường, đi ngoài đường
mênh mông tứ phía cái buồn mênh mông
có mà không, có như không
ta không cần thiết cho người cho ta

không là ma, chưa là ma
nhưng đã lạc cõi người ta lâu rồi
cái gì làm tôi thấy tôi
thấy tôi chợt khác mọi người rất xa
thật ra tôi mới thật là

MƯA, VẪN MƯA NGÀY CŨ

phát phối bước giữa lòng mưa bụi
mê man lòng ngã, gói hương mưa
bao la mắt níu chân theo mộng
vấp tiếng ai cười hiên gió xưa

ồ vẫn là em, em đó chẳng
vẫn mềm như gió, mát như trăng
ngày xưa ai được nằm giữa nguyệt
dại ngủ quên, không kịp hiểu rằng...

ồ vẫn là em, em vẫn em
vẫn nguồn tóc ngọt chảy lên đên
nghìn dòng sông ấy trôi không đợi
lòng một gã khờ, vói bấp bênh

ồ vẫn là em, em hiền linh
ánh môi tinh nghịch vẫn vô tình
ai xưa bám nụ cười duyên ấy
để lốt lòng qua đêm, mỗi đêm

ồ vẫn là em, em chói chang
nhánh mày nhưng gọi mắt cừu ngoan
có người hoang tưởng làn mi ngọc
đã ẵm bông xanh mộng ước chàng

ồ vẫn là em, em thánh tiên

nghìn năm mưa bụi vẫn còn duyên
và tôi nhất định quên mê ngủ
để hiểu kịp rằng vẫn có em ./

CHÚA TÔI

cổ sấp ong vẫn thường đeo thánh giá
tôi nhủ thầm: em ngoan đạo, từ tâm
muốn vói tới ngôi trời, tôi xem lễ
chúa của tôi là em ở trong lòng

nhánh hạnh phúc vươn lên từ mơ mộng
nhớ, chỉ cần nhắm mắt ngó vào tim
thơ đôi nụ vu vơ nào dám ngỏ
thà cách xa, hơn mắt hút tầm nhìn

và bữa nọ, đêm sao, tôi lần thân
nổi chân người đi tìm chúa thân yêu
em nồng ấm đan tay con chiên lạ
dáng thơm hương đức mẹ, rã trăm miền

từ đêm nọ, tôi cúng lòng cho đạo
nghe chúa tôi ngấm suốt thịt da buồn
ai tình nghịch dầm em trong giọt rượu
cuối năm nào cũng nhớ một mùi hương ./

VĂN THẤY MẸ VỀ TRONG GIẤC MƠ

mang tro cốt mẹ lên sườn núi
cải táng, dựng bia gởi đời sau
lớng ngó bên đồi, lòng bình thản
cái buồn tạm ổn đã từ lâu

nắng nghiêng đồi, rủ mây cùng gió
lãng vãng rúc vào vách lá xanh
bỗng dưng chợt muốn làm thi sĩ
nhúng lòng vào cái nhớ loanh quanh

chiều bịn rịn qua, đêm chòm tới
vắt vai áo gió, xuống đồi hoang
vấp chân, đứt dép, tươm giọt máu
bức lá chùi qua, thở nhẹ nhàng

ngó trực lại đồi, ngọn khói hương
coi lìa, lòng dạ xót xa buồn
mẹ nằm trong đất hay trong khói
đất, khói gì không biệt tích luôn !

vuốt mặt, quay lưng, bương xuống núi
đi hoài, đi miết, đi thật xa
nửa vòng trái đất đâu là mấy
đêm đêm ngoái lại, vẫn như là...

hiu hắt đồi hoang nắng tiếp mưa
chữ đề bia rũ nét hay chưa ?
mười năm quờ quạng đi dựng nghiệp

thao thức từng đêm gió trăng đùa

may vẫn còn thơ, vẫn có thơ
thong dong giữ được những giấc mơ
chiều dài cuộc sống dùn da thịt
vẫn thấy mẹ về trong giấy mơ

THÁNG GIÊNG, MÙA

còn sống mãi buổi chiều mưa ngọc bích
bàn tay nghiêng lấp vụng cội nguồn thơ
vạt áo thẹn vén lưng chừng đầu gối
ngọn tóc mềm, sợi nước chọt hư vô

còn sống mãi dài guốc xanh rồi bước
vũng nước đầy chừng lạnh gót chân hoa
nét bôi rồi lén lặn thâm trong má
hồng lòng run chín ửng tảng da ngà

còn sống mãi mùi ô mai đầu lười
lời vấp lời lí nhí rồi môi hương
mắt thoáng nhớ, thoáng cười, xa lạ, trốn
dáng bông lai thấp thoáng thở bên đường

còn sống mãi buổi chiều mưa hiên cũ
em trốn mưa, chỗ đứng vẫn nằm trong
mưa tìm biển, mưa tìm sông, thấm đất

tình chưa cho, lòng vẫn nhớ nhưng lòng

còn sống mãi buổi chiều mưa hiên cũ
em như mưa phát phối mãi bên trời

PHÚC THƯ CHÂU VÃ TÙNG ĐÀ NẴNG

tao sẽ chưa về thăm mày được
bởi vì, giản dị, thiếu tiền thôi
sáu con bốn chín (*) đều vô cả
cố quốc, về chơi, có mấy hồi

đâu phải tao thèm mang áo gấm
vênh mày giữa đói rách bà con
túi quần, tẻ lắm vài trăm bạc
trả tiền nhậu nhẹt, trả tiền hôn

chẳng lẽ để mày bao tất cả
như thời mang súng được hay sao
dù gì tao cũng hai quốc tịch
mất mặt Việt kiều, thăm biết bao

mang tiếng đi cày gân trọn giáp
về thăm, xơ xác, nghĩ sao cam
ngửa tay giữa chợ còn coi được

ăn chực người thân mãi, dị òm

cảm ơn mày hứa lo tất cả
suy đi, tính lại, thôi, Tùng ơi
quê hương, bè bạn trong lòng cả
tao ngó lòng tao, tạm đủ rồi

nói dóc, nói đùa hay nói láo
vẫn tin mày hiểu cái tâm tao
trái tim còn đập, còn thương nhớ
đội mười năm nữa có là bao

năm nay tao mới năm mươi tư tuổi
truyền thống ông cha thọ rất cao
gắng sống chờ tao lên chín chục
hồi hương, cụng chén, tán tào lao

quên mất, nhờ mày thêm một việc
rao giùm trên báo mẫu tin vui:
các em kiều nữ mê Châu cũ
ta vẫn còn thương nhớ các người ...

(*loại vé số)

phụ bản Châu Văn Tùng:

tóc rối mở đường bay đi trước
thân cùng chân
lạng quạng lê sau

không bầu

không túi

không khói thuốc

phấn bụi tã thành bèo bọt về đâu

Châu ?

Châu Văn Tùng

18.4,1996

ĐANG Ở THẬP NIÊN 50

quen thói, theo em dậy năm giờ
em đi đến sở, ta làm thơ
thơ loanh quanh mãi, đôi khi ngán
ta lái xe rong cho hết giờ

cứ thế ngày ngày thông thả qua
nhẹ nhàng hơn cả nhịp thở ra
ta lười dần mãi, lười dần mãi
không hiểu ta đang trẻ hay già ?

buổi sáng em cho uống cà phê
trưa, vui ăn quả táo quả lê
lười thì đọc sách cho quên đói

đợi bữa cơm ngon, tôi em về

đời sống quả nhiên thật thanh thoi
bốn mùa lần thân thú vui chơi
rượu thơm, bạn đãi tuần đôi bạn
hớp một vài hơi để nhớ đời

ta quả còn hơn cả thánh tiên
như trời như đất hiền vô biên
vô tư, trầm lặng như cây cỏ
phủi bỏ từ lâu những uy quyền

ta quả còn hơn cả quỉ ma
soi gương có lúc nhìn không ra
cái hồn, cái xác không ăn khớp
hạnh phúc vô cùng: ta quên ta

quen thói theo em dậy năm giờ
em đi đến sở ta làm thơ
thơ dài thơ ngắn thơ trống rỗng
thơ cứ là thơ, ta cũng thơ ./

BÀI KỶ NIỆM TRÒN 10 NĂM Ở CANADA

mười năm lơ ngơ không ngon giấc
co duỗi không qua khỏi cái giường
hít thở cảm hơi vài cơn mộng

buồn ngấm, chùng như sắp thối xương

ta nhét mặt mày vào dưới gối
nhắm nghiền hai mắt, cứ vì sao
vẫn nghe thấy cả cơn địa chấn
từ cõi lòng không một tiếng nào

ta dúm chân tay vào chăn ấm
cứng tê da thịt, cứ sao như
đang đi khắp cả quê nhà cũ
trần trời như khi lỡ giã từ

ta nhốt lòng ta vào mộng寐
tưởng bòn hút được chút bình an
mười năm lăn lộn trên giường nệm
sốt lại đời sau mấy tiếng than ?

bung mặt ngó mông, trời bão tuyết
khí lạnh như tuồng giảm bớt đi
bài thơ viết dở nằm dưới gối
lòng rỗng, đầu không một ý gì

mệt mỏi đang luồn quanh xương thịt
nằm im nghe ngóng bước thời gian
vô phương chống đỡ tàn phai phủ
từng tế bào treo trắng cờ hàng

mười năm đủ để thay toàn bộ
một giấc mơ thơm một cái nhìn
ra đi đâu nghĩ câu cầu thực
sao rụng rơi dần những niềm tin

lấy kim chích máu tim hương vị
của Hùng Vương, Lê Lợi, Quang Trung
thừa tự bao đời nguồn nghĩa khí
để buồn trôi đến phút lâm chung ?

ngó quanh trông vắng người tâm huyết
soi lại mình trơ nổi chán chường
già hơn chúng bạn cùng con giáp
quên phút từ lâu một vết thương

chẳng lẽ chưa quen đời lưu lạc
sống ở nhà thuê, chết hoả thiêu
sớm tối đi về, trời đất lạ
cách biệt không gấn bằng mền yêu

ứa bao nước mắt lần tuyên thệ
khoác thêm một quốc tịch lên người
thi hành nghĩa vụ công dân mới
môi mỗi ngày quên một nét cười

từng tiếp mồ hôi cho nhịp sống
thay nghề đổi nghiệp đã bao phen
trăm nghề một nghĩa chung lao động
sao nhói lòng theo nổi nhọc nhằn

xưa kia chưa ngã thay đầu chợ
chừ găng đê đơn để xin ăn
cũng may chưa hội đủ điều kiện
bị bác đơn, lòng nhẹ bản khoán

mười năm đủ để thay toàn bộ
một giấc mơ thơm , một cái nhìn
mừng thay chưa thể mòn hao nỗi
trái tim rục rở quý yêu em

mười năm dài thật mà mau thật
tưởng chừng như mới cách qua đêm
đoạn đời trước mặt ta còn đủ
giữ vững cho mình một trái tim ?

Luân Hoán

@

NGƯỜI GÓI ĐẦU CỎ HOA **Thái Tú Hạp**

Trong kho tàng Văn Học Nghệ Thuật của nhân loại, đề tài tình yêu bao giờ cũng chiếm một vị thế đáng kể. Ở đây chúng ta chỉ đề cập đến lãnh vực thi ca. Không biết tình yêu đã hiện hữu trên quả địa cầu này từ bao nhiêu tỷ năm ? Có cùng thời điểm với sự hiện hữu đầu tiên của đôi tình nhân thời tiền sử ? Hay từ khi có tiếng chim hót trong rừng và khi loài hoa nguyên khai trên những bờ đá mộng mơ ? Bản sắc thi ca tình yêu Việt Nam không biết có phải xuất

hiện từ những câu ca dao thần tiên trong tâm hồn dân tộc từ hơn bốn ngàn năm dựng nước và giữ nước ? Ở Trung Hoa, phát hiện thơ tình nhiều nhất trong đời Đường, được ca ngợi như thời đại hoàng kim của nền thi ca Trung quốc, đã có hơn một ngàn hai trăm năm. Cho đến bây giờ ảnh hưởng của những bài thơ tình trong cõi Đường thi đó vẫn còn truyền đạt những ấn tượng tuyệt vời sâu sắc. Ở cuối thế kỷ 19, những trào lưu thi ca lãng mạn diễm tình của Pháp cũng chiếm một ưu thế đáng kể trong giới sinh hoạt văn học Tây Phương và lan rộng đến khắp thế giới, dĩ nhiên trong đó các nhà thơ Việt Nam tiền chiến chịu ảnh hưởng nhiều nhất. Những khuynh hướng sáng tạo chuyên chở đề tài tình yêu, đa số đều hy vọng vượt qua không gian và thời gian. Dĩ nhiên điều kiện tác phẩm thực sự phải tồn tại trong niềm yêu thích của quần chúng. Chính mỗi tác phẩm định đoạt số phận của nó. Một học giả Tây Phương đã nhận định: *‘một tác giả cũng như một tác phẩm có số phận của nó’* Trong văn học sử Việt Nam đã ghi nhận có đến hàng ngàn nhà thơ, nhưng mấy ai đã vượt qua thử thách của thời gian và lịch sử.

Tình yêu, mỗi ngày mỗi hiện hữu chung quanh đời sống chúng ta, cần thiết như hơi thở, như nhịp đập của trái tim loài người. Vì lý do đó, đề tài đề cập đến tình yêu bao giờ cũng được ưu ái nhắc nhở đến trong mọi thế hệ. Những tên tuổi lừng lẫy trên thi đàn văn học nước nhà cho đến nay gần nửa thế kỷ, vẫn còn được nhắc nhở đến như Đinh Hùng, Hàn Mặc Tử, Xuân Diệu, Vũ Hoàng Chương, Hồ Dzếnh, Thâm Tâm, TTKH, Lưu Trọng Lư... Trong thời gian trước 75, ở quê nhà như Nguyễn Sa, Du Tử Lê, Nhất Tuấn, Luân Hoán, Hà Huyền Chi, Viên Linh, Nguyễn Tất Nhiên, Tô

Thùy Yên, Cao My Nhân, Vũ Hữu Định...và bây giờ ở hải ngoại, đa số các nhà thơ tỵ nạn đều quy về bản sắc thơ tình. Tình yêu không phải chỉ đơn thuần giữa đôi trai gái, mà tình yêu tỏa rộng đến quê hương, đến tha nhân với tâm lượng từ ái, bao dung biển trời. Tình yêu nối kết từ tiểu ngã, đến đại ngã để tan thành mây thành nước, thành vũ trụ ngân hà lấp lánh yêu thương. Trong những nhà thơ chung thủy với thơ tình khi còn rong chơi trên quê hương nồng thắm, cũng như bây giờ tự tại với kiếp sống nhân sinh nơi hải ngoại, trước sau như một, đó là Du Tử Lê, Luân Hoán. Một nhà thơ đang định cư tại California, Hoa Kỳ và một nhà thơ đang cư ngụ tại Montréal, Canada. Đề cập đến Luân Hoán là nhắc đến một thời hợp mặt của những người làm thơ Quảng Đà gồm những Hà Nguyên Thạch, Đĩnh Hoàng Sa, Vương Thanh, Vũ Hữu Định, Khắc Minh, Lê Đình Phạm Phú, Thành Tôn, Hoàng Quy, Hoàng Lộc, Huy Giang, Hà Nguyên Dũng, Trần Dza Lữ, Đinh Trầm Ca, Phương Tấn, Nguyễn Nho Nhượng, Nguyễn Kim Phượng, Lê Vĩnh Thọ, Triều Hoa Đại, Chu Tân, Hà Quốc Huy, Nguyễn Nho Sa Mạc, Hạ Đình Thao...đã từng xuất hiện trên Bách Khoa, Văn Học, Văn, Nghệ Thuật...xuất bản tại Sài Gòn. Riêng với Luân Hoán trước năm 1975, ông đã trình diện với đời, với bằng hữu có hơn hàng chục thi phẩm như Về Trôi(văn Học 1964), Trôi Sông(VH1966) Chết Trong Lòng Người (Ngưỡng Cửa 1967)Viên Đạn Cho Người Yêu Dấu (Thơ,1969), Hoà Bình Oi, Hãy Đến (thơ 1970, cùng Lê Vĩnh Thọ, Phạm Thế Mỹ), Nén Hương Cho Bàn Chân Trái (thơ. 1970, với nhiều người viết), Thơ Tình (thơ 1970), Ca Dao Tình Yêu (thơ 1970, cùng Khắc Minh), Lục Bát Ca (thơ 1970, cùng Lê Vĩnh Thọ, Vĩnh Điện) Rượu Hồng Đã Rót (thơ, 1974), ... Khi đến định cư tại Montréal Canada,

Luân Hoán vẫn tiếp tục làm thơ và xuất bản các thi phẩm mới nhất của ông ở hải ngoại như Hơi Thở Việt Nam (Sông Thu 1986), Ngơ Ngác Cõi Người (Nhân Văn) Đưa Nhau Về Đến Đâu (Sông Thu 1989), Cảm Ơn Đất Đá Trở Thơ...(Kinh Đô 1991), Mời Em Lên Ngựa (Sông Thu 1994), Nuôi Thơm Chùm Kỷ Niệm Xanh (thơ 1995), Cỏ Hoa Gói Đầu (Sóng Văn 1997). Chúng tôi đã có niềm phúc đọc hết mười bảy thi phẩm của Luân Hoán, đã cùng chia sẻ buồn vui với thi sĩ hơn bốn mươi năm qua ở quê nhà Quảng Nam - Đà Nẵng. Luân Hoán sáng tác đều đặn hằng say, phong phú như người ghiền thuốc phiện lâu năm, thơ đã ở trong máu, trong tim, trong nhịp thở hàng ngày của ông. Qua mười bảy thi phẩm của Luân Hoán vừa đan cử cho thấy tâm hồn ông mênh mông, ông viết về mọi đề tài quê hương đất nước, bằng hữu đệ huynh từ ngoài đời đến trong cuộc sống quân ngũ, nhưng có lẽ ông thành công và ưng ý nhất vẫn là cõi thơ đầy ắp tình yêu. Thực sự ông là một người hạnh phúc nhất thế gian, thơ ở chung quanh ông trong đời sống. Buổi sáng súc miệng bằng thơ, buổi trưa ăn uống, rong chơi, đọc sách với thơ và buổi tối ngủ cùng thơ suốt cả một đời. Không biết có phải ẩn ý sâu xa, ông muốn mượn ý nói thơ mà chính là ông muốn nói đến ý trung nhân đã sống thủy chung mặn nồng với ông suốt những chặng đời gian khổ buồn vui, chia sẻ ngọt bùi, thăng trầm với định mệnh.

...

*lãnh thổ thơ tôi, một cõi Em
hàng trăm chánh thất, chỉ một tên
và không cung nữ, không hoàng hậu*

lộng lẫy trong cùng một dáng Em
(Mời Em Lên Ngựa)

Nghe lại, một đời bát ngát thơ

Đời ta lộng lẫy quá không ngờ
Cảm ơn thiên địa cho ta thở
Cảm tạ giai nhân dạy ước mơ...
(Mời Em Lên Ngựa)

Qua đến Cỏ Hoa Gối Đầu, người chủ trương tạp san Sóng Văn đã nhiệt tình tiếp tay thực hiện cũng bày tỏ chân tình: "*Cỏ Hoa Gối Đầu hầu hết là những bài thơ tình với bóng dáng của tình thường. Đó là những mê đời. Đó là ở trong đời. Là chứng nghiệm thực tại. Thực tại chính là tim rung và máu chảy, là nhựa trong cây, là tình trên lá, nhà thơ cần gì phải chống gậy thiền tăng tìm lật nghiêng sông núi ?*"

Thơ của thời điểm ông đang ngồi ngất ngưỡng ở cửa tri thiên mệnh, nên thơ đã nhuốm vẻ thong dong mây trời, coi thường lẽ tử sinh của tạo hóa.

vẽ tâm vẽ dạng vẽ đời
từ sinh đến diệt treo chơi mấy ngày ?
(Chân Tướng)

Thiên đàng một cõi riêng em
thành tâm đắc đạo ưu tiên tôi thờ
động vàng tiềm ẩn mạch thơ
ngắm vào thân thể tôi chờ khai hoa
em còn cõi niết bàn riêng
mình tôi tốt phước được quyền nhờ nhờ

*ra vào kính cần làm thơ
sống vương giả bởi biết thờ phụng em*
(Nghiep Phuc)

Ông đã vượt ra ngoài cái tâm thức Bát Nhã, tiếng vọng lại bên kia trời Tử Sinh chỉ là cõi tâm động của tình yêu. Một thi sĩ Tây Phương nào đó đã tận tình thi hoá mỗi tình thơ mộng của ông với người yêu Paris tóc vàng mắt biếc... *Anh sẽ khắc lên bia đá " Nơi nào em đến, nơi ấy là thiên đường"*

*Cổ sáo ong vẫn thường đeo thánh giá
tôi nhủ thầm : em ngoan đạo, từ tâm
muốn với tới ngôi trời, tôi xem lễ
Chúa của tôi là em ở trong lòng....*
(Chúa tôi)

Thiên Đàng hay Niết Bàn cũng chỉ là nơi người tình thủy chung. Ông quả là một tín đồ ngoan đạo tình yêu, mà tình yêu trần quý cao đẹp nhất chỉ có một người thôi đi bên cạnh ông đến suốt đời.

Trong Cỏ Hoa Gối Đầu, ông xem như tặng phẩm ngọt ngào dành tặng cho người yêu, một vài ý tưởng thâm kín thơ mộng và bộc trực chân tình, ông quả can đảm và tế nhị hơn những nhà thơ nổi tiếng cùng thời với ông. Ông rất thực thà hồn nhiên với chính mình ông, nên lời thơ giản dị hài hòa, chất phác, gây cho đối tượng cảm kích một cách thoải mái vì giá trị tự ái được nâng cao như một hoàng hậu không ngại. Đôi khi ông không quan tâm chải chuốt ngôn từ . Yêu là nói yêu cái đã. Tổ tình thẳng thắn, nhanh như ánh sáng, và con đường tình sử chỉ có từ đường thẳng duy nhất và gần nhất trong không gian một chiều. Tuy nhiên, trong thế

giới thơ ông, phán xét, thẩm định toàn Tình Yêu sông sẽ thì hơi quá hồ đồ, nông cạn, chẳng khác chúng ta nhìn bao quát đầy màu sắc rực rỡ của ngàn hoa, mà không hiểu những tư duy của đá, những thăng trầm của cỏ thụ, những vô thường hư huyền của khói sương suối nguồn ? Thỉnh thoảng trong thơ ông cũng phảng phất hương vị cay đắng, ẩn ức những tiếng thở dài ngao ngán thế sự trầm luân, của tâm trạng u sầu lưu đầy biệt xứ , ngỡ ngác trong những thành phố lạ tha phương.

Giữa cõi sống mà mỗi ngày, chúng ta thường trực đối diện với thực tế phũ phàng, chạy đuổi theo miếng cơm manh áo, thử hỏi đâu còn chút để lắng nghe chính tâm thức mình vọng động những yêu thương khắc khoải ? Giữ được tâm hồn thanh tịnh, an nhiên tự tại với thơ, cho thơ, tất cả trọn vẹn vì thơ như Luân Hoán, không phải nhà thơ nào cũng thực hiện được. Quả thật ông đã ngộ. Thơ được tôn sùng như một đạo giáo của Tình Yêu. Là một cõi Thiên Đàng hay Niết Bàn nơi trần thế tuyệt vời. Cảm ơn thi sĩ Luân Hoán đã tạo cho chúng ta cảm giác không biên giới giữa thực và mộng trong cảnh sống chói chang xô bồ, lạnh giá, cô đơn nơi xứ người

Thái Tú Hạp

(trích Giữa Trời Hoa Bay/ Sông Thu 2000)

MỤC LỤC